

Kompromiss er ofte den beste løsningen

Tekst: Marte Winsvold. Intervju foretatt 16. oktober 2019.

Selv om det skal være konflikter i politikk, er den beste løsningen ofte et kompromiss. Ordførerens rolle er å hjelpe til med å finne løsninger som alle kan stille seg bak.

Jonni Solsvik, tidligere ordfører i Andøy kommune

KOMPROMISSER: «Skal man få et levende lokaldemokrati, så mener jeg oppriktig at ethvert kompromiss i vanskelige saker er mye bedre for lokaldemokratiet og for samfunnet enn at man har en part som får alt sitt igjennom», sier tidligere ordfører i Andøy kommune, Jonni Solsvik. (Foto: Svein Terje K. Eliassen, God Strek. Bildet er gjengitt med tillatelse og omfattes ikke av bokens lisens.)

I kommunepolitikken må folkevalgte som kanskje er veldig uenige, samarbeide om å finne felles politiske løsninger. Solsvik, som var ordfører for Andøy kommune i fem perioder, mener likevel at konflikt er en viktig del av politikken.

«Du får ikke dynamikk i politikken hvis det ikke er konflikter. Det skal være konflikt, det er det som er hensikten. Både i kommuner med formannskapsmodell og parlamentarisme, så er det konflikten som er utgangspunktet. Men skal man få et levende lokaldemokrati, så mener jeg oppriktig at ethvert kompromiss i vanskelige saker er mye bedre for lokaldemokratiet og for samfunnet enn at man har en part som får alt sitt igjennom. Jeg vil påstå at i langt over nitti prosent av sakene så er det faktisk kompromisset som er den beste løsningen», sier den tidligere ordføreren.

Solsvik mener at det særlig i de vanskelige sakene med stor uenighet er viktig å finne et kompromiss. «Ta for eksempel budsjettet, som alltid er vanskelig. Der etterstrebes mest mulig enighet om de store linjene, selv om utgangspunktet er uenighet. Og så har man jo selvfølgelig uenighet, og hvis den blir veldig sterk, så må man bruke demokratiet – flertallets rett til å bestemme – til å avgjøre hvordan dette skal være. Men at man hele tiden er på jakt etter å finne en felles løsning på vanskelige saker, det tror jeg gir det beste resultatet», sier han.

Ordførerens rolle

Solsvik har sittet som ordfører med rent flertall bak seg, og han mener at det i en slik situasjon er spesielt viktig å involvere flest mulig. «Du skal ikke bruke makta på en måte som gjør at resten av det politiske miljøet, de som ønsker å stille opp for å være med å utvikle lokalsamfunnet, føler at deres oppfatning egentlig ikke har betydning», sier han. «I en konfliktsituasjon hvor det er forskjellige meninger om en viktig sak, må man som ordfører åpne for å drøfte om det finnes en felles grunn, et kompromiss som gjør at alle føler at de har vært med å påvirke resultatet.» Her har ifølge Solsvik ordføreren en helt sentral rolle i å skape kompromisser i konfliktsaker, og han understreker at slike kompromisser gjerne kan utfordre ordførerens eget partisyn.

Kompromiss er ikke alltid mulig

Solsvik erkjenner at det i enkelte saker kan være umulig å finne et kompromiss. Han mener likevel at det ligger stor verdi i å forsøke. «Hvis man etter et hederlig forsøk til slutt må konkludere med at det ikke går, og at man dermed får en votering som gjør at resultatet ikke blir påvirket av alle, da blir det akseptert på en helt annen måte enn når man som ordfører er opptatt av å få gjennom bare sitt parti sitt syn», sier han.

Særlig er dette viktig i saker som oppleves negativt, ifølge Solsvik. Han bruker skolenedleggelse som eksempel:

«Skolenedleggelse er fryktelig vanskelig å håndtere. I de sakene er det spesielt viktig å se om man kan finne kompromisser som gjør at folk kan si at 'egentlig så har jeg mitt standpunkt, men jeg finner det likevel best for mitt lokalsamfunn at vi er med på å skape en god løsning'. Dette er etter min mening helt fundamentalt», sier Solsvik, «det er her lokaldemokratiet har sin store styrke».

Han vet at ikke alle politikere er like innstilt på å finne kompromisser. «Vi har selvfølgelig noen tilfeller hvor ordførere og andre er skrudd sammen slik at de ikke ønsker å ha det på den måten, de ønsker å kjøre en tøff linje opp mot de som har andre meninger enn dem selv. Det tror jeg lokalsamfunnet ikke er tjent med», sier han og fortsetter: «Jeg pleier å si det at en av de viktigste funksjoner en ordfører har, det er faktisk å skape et godt samspill og et godt politisk arbeidsmiljø. Ordførerens rolle er å være ordfører for alle, og da må han også involvere alle. Det betyr ikke at man er enig med alle, det betyr at det å være ordfører handler om å etablere en forståelse, en samhandling hvor alle opplever at deres oppfatning har betydning.»

Bjellesau

Solsvik er opptatt av at de som ønsker å være med i politikken, skal føle seg inkludert. Som ordfører er det særlig viktig å sørge for at de politikerne som tilhører opposisjonen, opplever at de kan være med å bidra.

«Det er en stor utfordring når mennesker som egentlig har lyst til å være med å bidra i samfunnsutviklinga, opplever at de møter et politisk

system hvor de for eksempel er i opposisjon og opplever å ikke ha noen innvirkning, sier Solsvik. «Med tanke på rekruttering til politisk arbeid, så vil jo det ikke være så motiverende. Politikk er ingen popularitetskonkurranse, det er faktisk folk som blir valgt for å ta beslutninger på vegne av befolkningen. Da er det viktig at man sørger for å få en best mulig samhandling, og det er ordføreren som her er bjellesauen. Hvis han ikke går foran, så blir det heller ikke gjort, og da får du lett konflikter.»

Synliggjøre uenighet

Solsvik mener det er viktig at der det er uenighet, må den uenigheten som finnes, bli gjort synlig. Han er opptatt av at man må få frem de politiske konfliktene, og at også ordførere må ha en mening og kunne gi uttrykk for denne. Samtidig ser han det som ordførerens rolle å få folk til å samarbeide på tross av uenighet, og å dempe konfliktnivået etter at beslutningen er tatt. Det tror han er nødvendig for at lokaldemokratiet skal fungere.

«Jeg mener oppriktig at ordførerrollen, den handler om å være samlende. Da er det klart at møter man saker hvor det ikke er mulig, så skal man selvfølgelig markere det og stå for det synet man primært har. Men at det er en enighetskultur, jeg tror det er styrken til lokaldemokratiet. Samarbeid er kanskje det som er mest effektivt som politisk virkemiddel for å unngå populisme, også i lokalpolitikken», sier Solsvik.

Solsvik mener altså at både konflikt og samarbeid har en plass i politikken, og at man må ta den tiden som trengs for å klare å balansere godt mellom de to:

«Ordføreren som satt før meg, sa at det viktigste du gjør, er å være på jakt etter konflikter, vise frem konflikter, men samtidig skal du være på jakt etter de felles løsningene. Det er en og samme sak. For å finne felles løsninger så må konfliktene på bordet, og det må være stor grad av involvering. Lokaldemokratiet tar tid. Det er også en styrke. Det er demokratiet. Noen ganger tar det lang tid, men den tiden må vi verne om.»